

Rigorózní práce **Mgr. Markéty Kožené**

na téma

**„Pěstounská péče
(různé koncepce)“**

P O S U D E K   O P O N E N T A

Předložená rigorózní práce má celkem 89 stran, vlastního textu 85 stran. Je rozdělena do sedmi kapitol, předchází úvod, následuje závěr. Předřazen je obsah, po závěru následuje přehled použité literatury, seznam výzkumných zpráv, seznam použitých právních předpisů, včetně dokumentů mezinárodněprávní povahy, seznam relevantních internetových stránek a využití judikatury.

V úvodu připomíná autorka význam institutů náhradní péče o dítě, uvádí právní prameny v tomto ohledu významné a nastiňuje rovněž cíle své rigorózní práce.

V první kapitole se zabývá pojmy náhradní rodinné péče a pěstounské péče. Její stručné připomenutí jednotlivých forem náhradní péče je instruktivní, dobře ukazuje rozdíly mezi jednotlivými druhy péčí ne-pěstounských na straně jedné a pěstounskou péčí na straně druhé.

Následující kapitola má obecnější rysy, využívá některých sociologických pohledů a seznamuje čtenáře s významem institutů náhradní rodinné péče.

Kapitola třetí je věnována historii pěstounské péče - od starověku do přijetí současných právních úprav. Svou pozornost věnuje autorka zejména prvorepublikovým snahám v přednětelné oblasti.

Ve čtvrté, páté a šesté kapitole se autorka zabývá

vlastní problematikou pěstounské péče. Čtvrtá kapitola je věnována převážně otázkám týkajícím se v jiných právních předpisech než v zákoně o rodině. Mělo totiž jít o všechno to, co předchází ustavení pěstounské péče; takto je třeba probrat zprostředkování pěstounské péče, včetně primárního poradenství na tomto úseku, i moment tzv. předpěstounské péče. Autorka správně ukazuje, do jaké míry je právě činnost zprostředkovatelská významná, jaká pozornost jí musí být ze strany všech decizivních míst věnována a jak musí být, resp. měla by být zajištěna. Vždyť právě úkony v rámci této fáze učiněné jsou pro další úspěšnou péči o dítě snad nejvýznamnější.

Pátá kapitola je věnována podmínkám a výkonu pěstounské péče. V prvních dvou částech se autorka zabývá otázkami individuální (podle zákona o rodině) a kolektivní (podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí) pěstounské péče. Autorka připomíná i relevantní předpisy o státní sociální podpoře a o důchodovém a zdravotním pojištění pěstounů.

V šesté kapitole se stručně připomínají otázky zániku pěstounské péče, včetně otázek, které jsou s tímto zánikem spojeny (např. tzv. domy na půli cesty).

Konečně v sedmé kapitole jsou čtenáři předkládány především vybrané zahraniční přístupy a formy realizace pěstounské péče. Vybráno je několik záměrů, o nichž lze říci, že jsou z hlediska zřetelné problematiky dostatečně ilustrativní. Autorka zde dále mj. správně upozorňuje na nutnost zabývat se tzv. profesionální (terapeutickou) pěstounskou péčí, která v mnoha zemích již delší dobu úspěšně funguje, a vyplňuje existující mezery v náhradní péči o děti. Pro naše poměry je doporučován zejména rakouský a britský model pěstounské péče.

V závěru autorka uvažuje de lege ferenda o předpěstounské péči, o profesionální pěstounské péči (včetně zdůraznění potřeby pomoci biologické rodině) a o zavedení ústřední

evidence dětí a žadatelů o náhradní rodinnou péči.

Autorka předložila dost podrobný výklad právního institutu pěstounské péče, a přidržela se přitom hlavně právních textů, takže si nekladla mnoho otázek, a spíš poukazovala na některé významné skutečnosti či pravidla, které je třeba brát pro naši praxi pěstounských rodin v úvahu (např. stálost výchovného prostředí, vyhrazení zprostředkování státu - viz nyní předpis schvalovaný parlamentem ČR, potřebu renovovat model vesniček SOS apod.), nebo které je třeba realizovat.

Práce je pečlivě zpracována, autorka má dobré právnické vyjadřování. Bohatý poznámkový aparát je veden lege artis (byť v poznámkách jsou často uváděny především odkazy na předpisy a citace zákonných ustanovení).

Přes výše vyslovené pochybnosti, resp. výhrady, mám za to, že předložená práce splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a proto ji d o p o r u č u j i k přijetí.

V Praze 2006-02-01

JUDr. Michaela Zuklínová

oponentka ,
